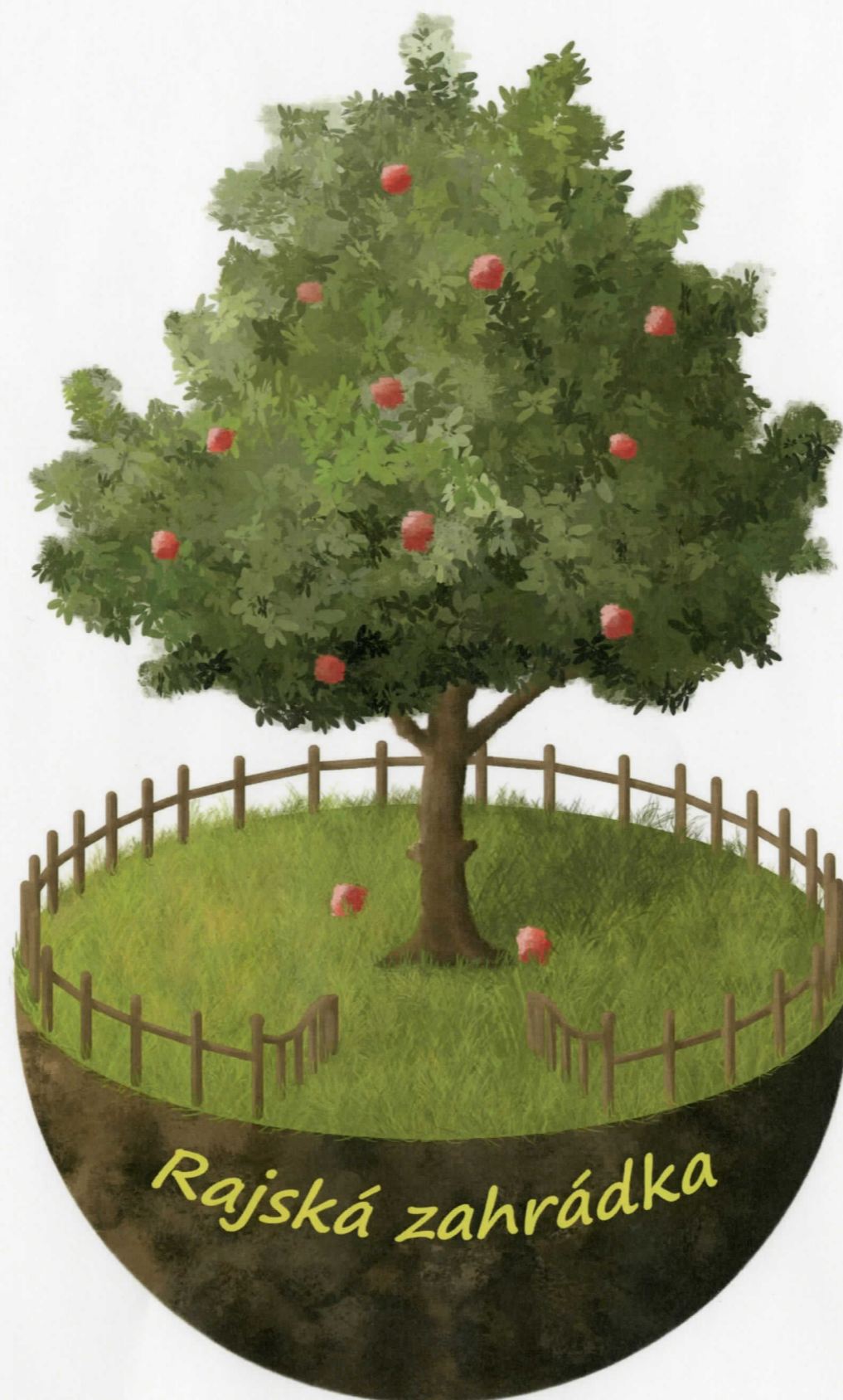

Workshop - Komunitní zahrada

6.2. - 10.2.2017, ČZU

*„Plot, který dělá sousedy,
potřebuje bránu,
aby vytvořil dobré přátele.“*

*Zadavatel: Rukola z.s.
Vedení: Ing. Irena Zamrzalová Ph.D.
Ing. Lucie Hladíková*

*Zpracovatelé: Bc. Anežka Hladová
Bc. Petra Nováková
Bc. Simon Endt*

Lokalizace a obecné informace

Brno - Maloměřice, Kusákova ulice
 Katastrální území: 400/1, 400/2, 401/1, 401/2
 Majetkové vztahy: Teplárny Brno, a. s.
 Provozovatel: Občanské sdružení Rukola
 Vznik: 2014
 Kapacita: max. 50 nájemců, 100 návštěvníků

Současný stav

V horní části podél komunikace se nachází vstup do zahrady, u kterého roste vzrostlý ořešák (*Juglans nigra*). Severní část pozemku sousedí s Teplárnou Brno a.s., západní strana pozemku sousedí s volnou plochou, na které je v budoucnosti plánována zástavba bytových domů. Ve spodní části řešené plochy se je v současné době nepříliš používaný druhý vstup. Na pozemku se v současnosti nachází několik starších ovocných stromů a velké množství náletových dřevin.

Fotografie současného stavu

V současné době se na pozemku nachází starší ovocné stromy a velká část území je zarostlá náletovými dřevinami.

Budova teplárny za severní hranicí pozemku tvoří výraznou dominantu celého území.

Část pozemku je tvořena nízkými teráskami, které vyrovnávají mírně svažitý terén.

Legenda

- Řešené území
- Vstupy do území
- Tram a bus zastávka
- Dětské hřiště
- Cyklostezka
- Plánovaná zástavba bytových domů
- Problematické místo - bezdomovci

Dotace

NADACE VIA – ŽIVÁ KOMUNITA

Živá komunita je program Nadace Via podporující aktivní lidi, kteří mění své okolí k lepšímu. Cílem programu je zlepšování fyzického okolí, života a mezilidských vztahů v sousedských komunitách, posilování jejich soběstačnosti a společné identity. Do programu hledáme aktivní lidi, kteří chtějí zlepšit život ve své sousedské komunitě, potkávat se se svými sousedy a něco společně udělat a zažít. Sousedskou komunitou rozumíme společenství lidí, kteří jsou propojeni vzájemnými vazbami. Spojuje je zájem o kvalitu vzájemného soužití a o podobu místa, ve kterém žijí a působí.

Mohou se hlásit:

- Neformální skupiny minimálně tří lidí, menší neziskovky (s příjmy v roce 2016 do 300 000 Kč)

Nutno splnit:

- Celkové náklady projektu nesmí přesáhnout 100 000 Kč. Podpora může dosáhnout až 100 000 Kč (z toho až 20 000 Kč jako fundraisingová pobídka a až 80 000 Kč jako grant).
- Projekt může být realizován v období od 20. dubna 2017 do 19. dubna 2018.
- K přihlášce je třeba přiložit 3 relevantní fotografie (např. dřívější akce pro veřejnost, současný stav daného místa atp.)
- Výpis z katastru nemovitostí.
- Písemný souhlas vlastníka/ů s realizací projektu či smlouva o pronájmu.
- Závazná stanoviska dotčených orgánů (např. památkáři, orgány ochrany přírody apod.)

Uzávěrka:

- 8. března 2017

Doba podpory programu:

- 20.4.2017 – 19.4.2018

DEŠŤOVKA

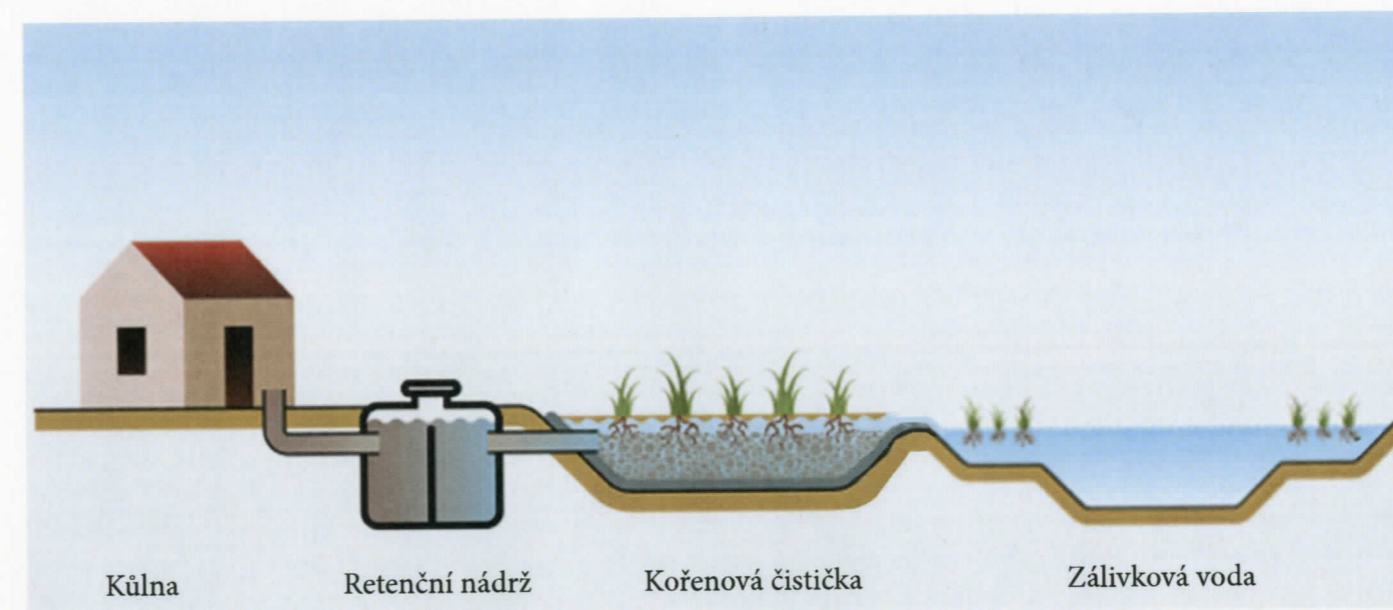
Cíl:

- Motivovat občany k využívání dešťové vody, a to především tam, kde je to opravdu potřeba. Bude zaměřený na využívání dešťové vody na zálivku, splachování, využití přečištěné odpadní vody na zálivku, anebo jako vody užitkové a na opatření na retenci a zasakování srážkových vod.

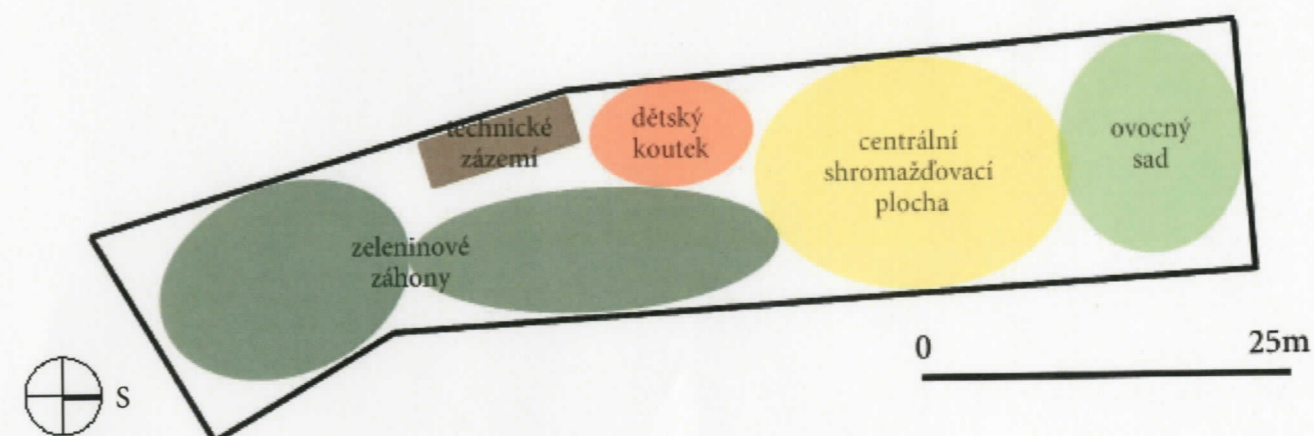
Další informace:

- Dotace až 50%
- Přesné podmínky programu budou zveřejněny MŽP v dubnu.
- Dotaci by popřípadě bylo možno využít k vytvoření retenční nádrže sloužící k zadržování dešťové vody a k jejímu používání na zálivku.

Schéma využití dešťové vody

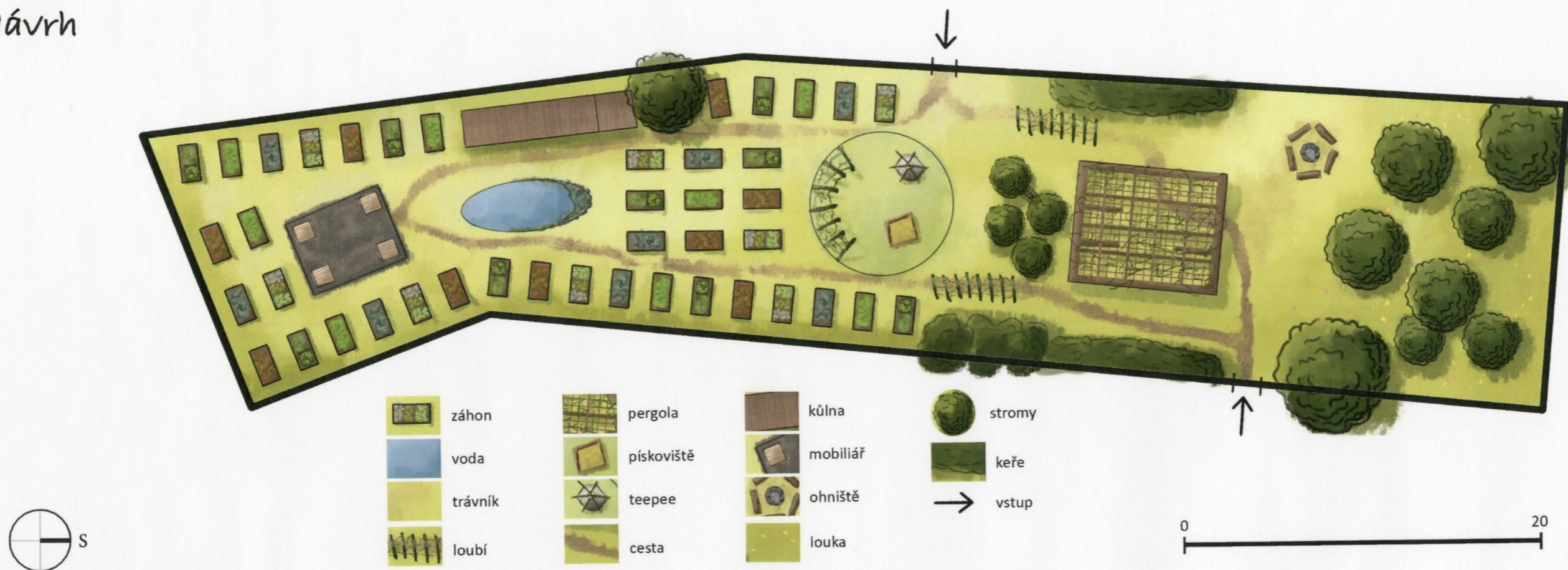

Koncept území - základní rozdělení

Návrh

Hlavní myšlenky návrhu řešení

Návrh je zaměřen na propojení zahradničení a vytváření mezilidských vztahů, které jsou podpořeny především vytvořením –centrální plochy v horní části zahrady a dále několika plochami– pro zábavu a odpočinek. Ve spodní části pozemku jsou vytvořeny řadové záhony zapuštěné v zemi, v jejichž centru je zamýšlena plocha pro posezení a zahradnickou práci na stolcích.

Spodní část dále zahrnuje retenční nádrž, do které je sváděna voda ze střechy sousedící kůlny. Retenční nádrž svým umístěním umožňuje rovnoměrný přístup ke všem záhonům. Část této nádrže je zároveň zarostlá rostlinami, které představují způsob kořenového čištění vody. Tento princip kořenové čističky bude vysvětlen na informační tabuli, zároveň bude sloužit jako inspirace pro využívání dešťové vody v zahradách apoučení o ekologickém způsobu hospodaření s vodou.

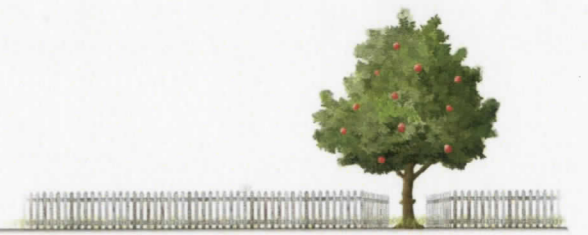
Na centrální ploše je vytvořena otevřená porostlá pergola s různými zákoutími pro úschovu, práci a posezení ve stínu. V blízkosti centrální plochy je navrženo ohniště. Celá tato plocha je navržena jako společný prostor využívaný všechny návštěvníky a sloužící jako centrum na pořádání různých akcí (viz plán akcí).

Hrací plocha pro děti která sousedí s hlavní plochou bude obsahovat především přírodní herní prvky jako například teepee tvořené konstrukcí pro popínavé produkční rostliny, pískoviště či tunel tvořený z živého vrbového proutí.

Popínavé rostliny budou použity také na konstrukci tvořící tunely nad některými úseky cesty, jež vytvoří stín a zároveň sjednotí jednotlivé části zahrady díky popínavým rostlinám, které jsou zde plánovány na více plochách.

V nejsevernější části území je navržen menší sad s různými druhy ovocných dřevin, zahrnující vysokokmenné hrušně a zároveň zákrsky jabloní či slivoní. Travnatá plocha v sadu bude ve stylu nesečené louky, v pozdější době zde bude možné mezi stromy umístit houpačící síť.

Dále je v návrhu počítáno s nově vytvořeným vchodem na západní straně pozemku, vzhledem k plánovaným novým bytovým domům.

Inspirace

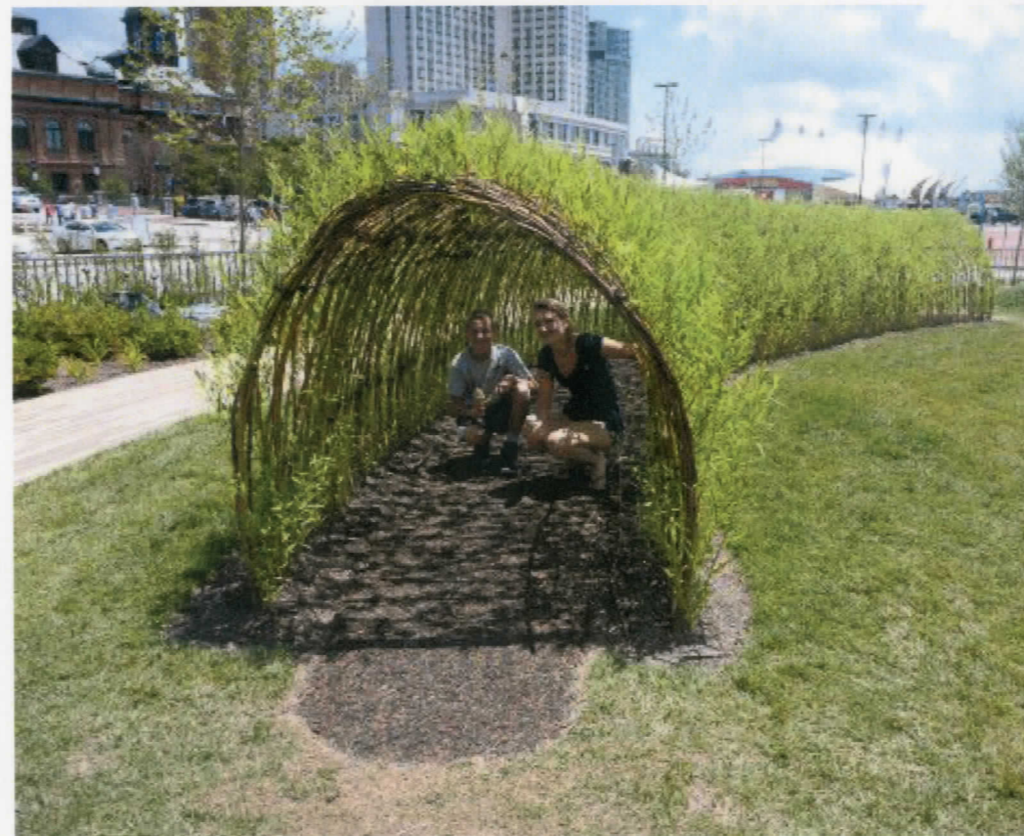

Konstrukce na popínavé rostliny tvořící tunel nad cestami vytváří příjemný stín. Je možné ji nechat porůst i produkčními rostlinami (např. fazolemi).

Příklad parcelace zeleninových záhonků v zemi.

Konstrukce teepee tvořena větvemi a drátem slouží jako podpora pro pnoucí letničky – jak okrasné druhy, tak například fazole. V návrhu je teepee použito na herní ploše pro děti, kde bude sloužit jako menší úkryt na hraní.

Vrbový tunel je vytvořen ze zapletených živých větví vrby zasazených do země. Hodí se na herní plochu pro děti, kde může utvářet stín a soužit jako hrací prvek.

Pergola umístěna na centrální ploše může být v průběhu roku různě dekorována. Zde je vidět příklad halloweenská dekorace za použití zavěšených dýní.

Jezírko bude zásobeno dešťovou vodou přiváděnou z retenční nádrže. Voda bude filtrována za pomoci kořenové čističky rostlinné části jezírka, hlavním účelem této vodní plochy je shromažďování vody na závlivku.

Vizualizace

Ovocný sad zakrývá budovu teplárny a ohniště je využíváno jako společné posezení. Je zachován stávající ořešák, doplněna směs ovocných stromů - vysokokmeny (hrušeň) i zákrsky (jabloně a slivoně).

Vizualizace

Nádrž na dešťovou vodu a budova se zázemím se budou nacházet v blízkosti produkčních záhonů z praktických důvodů. Vodní plocha má navíc i rekreační funkci.

Hned za hlavním vchodem do Rajske zahrádky se bude nacházet centrální setkávací plocha s posezením z části krytým porostlými pergolami. Vedle vchodu je navržen okrasný záhon a cesty jsou kryty loubím porostlým fazolemi.

Plán akcí

Jaro

VELIKONOČNÍ JARMARK – prodej ručně vyrobených výrobků, malovaných vajíček, perníčků a velikonočních dobrot, hledání vajíček v zahradě

PÁLENÍ ČARODĚJNIC – oheň, buřty,...

Léto

PIKNIKOVÁNÍ – společně posedět na dekách s piknikovými košíky plnými dobrot

LAMPIONOVÉ SLAVNOSTI – rozsvítit společně lampiony během teplého letního večera

Podzim

SPOLEČNÉ SÁZENÍ STROMŮ – výsadba nových stromů v Rajské zahradce

VYŘEZÁVÁNÍ DÝNÍ

HALLOWEEN – maškarní

Zima

VÁNOČNÍ JARMARK – cukroví, svařák, prodej ozdobiček, adventních věnců a mnoho dalšího

Během celého roku

OBČERSTVENÍ Z VYPĚSTOVANÝCH SUROVIN – z vypěstovaných plodin popřípadě druhu pokrmů – např. jahodové, švestkové, jablečné hody, ovocné či zeleninové koláčování, polévky všeho druhu, ovocné šťávy a mnoho dalšího

WORKSHOPY A DÍLNY PRO DĚTI – tvoření z přírodních materiálů

VÝSTAVY – instalace uměleckých objektů

ČTENÍ A ZPÍVÁNÍ S DĚTMI

Rozpočet

Název položky	Cena [Kč]	Poznámka
Odstranění nežádoucích dřevin s odstraněním pařezu	16000	
Drcení ořezaných větví	1800	Následné použití jako materiál
Hrubé terénní úpravy	9280	Možnost svépomocí
Jemné terénní úpravy	4480	Možnost svépomocí
Příprava produkčních záhonů	5544	Možnost svépomocí
Založení trávníku včetně osiva	3509	Možnost svépomocí
Sázení stromů - pouze materiál	1920	Společenská akce
Kůly a úvazky	3720	
Jezírková folie včetně pokládky	4500	
Izolační geotextilie	390	
Kačírek	200	
Rostlinná část jezírka	4640	
Zpevnění břehu	15000	
Funkční prvky jezírka (čerpadlo, potrubí...)	6000	
Retenční nádrž	10000	
Okrasné záhony	1500	Možnost svépomocí
Výsadba a výsev popínavých rostlin, trvalek a keřů včetně materiálů	5000	Možnost svépomocí
Kůlna	20000	
Pergola	18000	Možnost výroby svépomocí
Dětské hřiště	3000	
Loubí ze dřeva či kovu a pletiva s velkými oky	4000	
Mobiliář	2000	Možnost využít recyklování materiálů - např. palety
Přesun hmot	2500	
Celkem	142983	

Rozpočet je orientační, mnohé práce, jež jsou zahrnuty v ceně, lze řešit svépomocí. Taktéž je počítáno s tím, že materiály nebudou vždy pořizovány nové, je možné využít například recyklovaných materiálů jako jsou palety, špalky či štěpka z odstaněných dřevin. Většina z předpokládané částky by případně mohla být uhrazena ze zmiňovaných dotací.